

چارچوبی عملی برای ارزشیابی
برنامه‌های آموزش از دور برخط
مؤلفان:

دکتر مهران فرج‌اللهی - مسعود براتیان

نشر آناپنا

۱۳۹۳

سرشناسه: فرج‌اللهی، مهران، ۱۳۳۹ -
 عنوان و نام پدیدآور: چارچوبی عملی برای ارزشیابی برنامه‌های آموزش
 از دور برخط/مولفان مهران فرج‌اللهی، مسعود براتیان.
 مشخصات نشر: تهران: انتشارات آناپناه، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری: ۴۸ ص.: مصور، جدول.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۹۴-۱۱-۳
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 موضوع: آموزش از راه دور — ارزشیابی
 شناسه افزوده: براتیان، مسعود، ۱۳۵۴ -
 رده بندی کنگره: ۱۴۹۴ ج۲ ف/۴ LC۵۸۰۰/
 رده بندی دیویی: ۳۷۱/۴۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۲۲۷۲۹

نشر آناپناه

چارچوبی عملی برای ارزشیابی برنامه‌های آموزش از دور برخط
 مؤلفان:

دکتر مهران فرج‌اللهی - مسعود براتیان

صفحه آرا: یاسر عزابادی

طراح جلد: فرود عباسی

شمارگان: ۱۲۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

لیتوگرافی: نقره آبی

چاپ: شاد رنگ

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۹۴-۱۱-۳

پنج هزار تومان

همه ی حقوق برای ناشر محفوظ است!

پخش: گسترش ۰۲۱۷۷۳۵-۵۹۸

نشانی: تهران، رودکی، پایین‌تر از تقاطع سپه رودکی، کوچه پدرامی، پلاک ۲، طبقه ۴، واحد ۹

کد پستی: ۱۳۴۶۷۵۲۳۳۱

تلفن: ۰۲۱۶۶۳۷۷۶۱۱ - ۰۹۱۲۵۲۷۲۸۵۸

ایمیل: anapananashr@gmail.com

فهرست مطالب

فصل اول: چارچوب مفهومی ارزشیابی	۷
۱. مقدمه	۸
فصل دوم: انواع ارزشیابی برنامه	۱۵
مقدمه	۱۶
۱.۱ ارزشیابی درونداد	۱۸
۱.۲ ارزشیابی فرایند	۲۰
۱.۳ ارزشیابی برونداد	۲۱
۱.۴ ارزشیابی تأثیر	۲۲
فصل سوم: راهبردهای ارزشیابی	۲۳
مقدمه	۲۴
۳.۱ اهداف گرا	۲۴
۳.۲ مدیریت گرا	۲۵
۳.۳ مصرف کننده گرا	۲۵
۳.۴ کارشناس گرا	۲۶
۳.۵ رقیب گرا	۲۷
۳.۶ توأم با شرکت	۲۷
فصل چهارم: سؤالات ارزشیابی	۲۹
مقدمه	۳۰
۴.۱ سؤالات ارزشیابی درونداد	۳۱
۴.۲ سؤالات ارزشیابی فرایند	۳۴
۴.۳ سؤالات ارزشیابی برونداد	۳۵
۴.۴ سؤالات ارزشیابی تأثیرات	۳۶
فصل پنجم: نتیجه گیری	۳۹
کتابنامه	۴۷

مقدمه مؤلفان

ارتباطات جدیدی که در دنیای مجازی در حال شکل گیری است و عملاً به تشکیل دنیای مجازی انجامیده است، شیوه‌های سنتی ارزشیابی را دستخوش تحول ساخته است. لذا، مسئله ارزشیابی^۱ با توجه به گسترش آموزش از دور، استفاده روزافزون از فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات در فرایند یاددهی - یادگیری، و تأثیری که بر موفقیت، بهبود، و توقف برنامه‌های آموزش از دور دارد، برای مدیران و دست‌اندرکاران آموزش از دور از اهمیت بسزایی برخوردار است. از سوی دیگر، فقدان منابع معتبر داخلی برای ارزشیابی برنامه‌های آموزش از دور برخط، موجب گشت نا مؤلفان، این کتاب را تألیف نمایند.

«چارچوبی عملی برای ارزشیابی برنامه‌های آموزش از دور برخط» عنوان کتاب حاضر است و از پنج فصل تشکیل می‌شود. در این کتاب، از ترکیبی از ارزشیابی برنامه^۲ و مبانی نظری آموزش از دور برای شکل دادن چارچوبی برای ارزشیابی برنامه‌های برخط استفاده شده است. براساس این چارچوب عملی، ارزشیابها^۳ باید عملکرد یادگیرندگان را سنجش نمایند، اثربخشی برنامه و هزینه^۴ را مشخص نمایند، بر کیفیت فناوری و خدمات پشتیبانی^۵ نظارت نمایند، طراحی درسی و آموزش^۶ را ارزشیابی نمایند، و رضایت یاددهنده و یادگیرنده را بررسی نمایند. راهبردهایی که برای به دست آوردن چنین اطلاعاتی طراحی شده است در چارچوب رویکرد سیستم‌های باز^۷ هستند. پرسشنامه سؤالات ارزشیابی^۸ در

1 Evaluation

2 Program Evaluation

3 Evaluators

4 Program and Cost Effectiveness

5 Technology and Support Services

6 Course Design and Instruction

7 Open-Systems Approach

8 Inventory of potential evaluation questions

خصوص ارزشیابی‌های درونداد^۱، فرایند^۲، برونداد^۳، و تأثیر^۴ که پاسخگوی نیازهای احتمالی سهامداران درونی و بیرونی^۵ باشد به همراه داده‌های کمی و کیفی^۶ که در پاسخدهی به این سؤالات مؤثر هستند در ادامه مطرح شده است.

در کتاب حاضر سعی ما بر آن بوده تا به جای کلمات انگلیسی، معادل‌های فارسی مناسب آن‌ها را بیاوریم. همچنین تلاش شده تا پیش از آنکه از خود، واژه‌های معادل بسازیم، به کاربرد واژه‌هایی اقدام کنیم که توسط سایر متخصصان ارجمند استفاده شده است، اما علی‌رغم تلاش ما، به ناگزیر در مواردی، با نبود یا کمبود واژه‌های معادل فارسی روبه‌رو بودیم، و لذا ترجیح دادیم تا اصل کلمات به فارسی آورده شود. از جمله این کلمات و واژه‌ها می‌توان به برخی از واژه‌های تخصصی نظیر سیستم پاریوس اشاره کرد. علی‌رغم این تلاش، تردید نداریم که کتاب حاضر خالی از عیب و نقص نیست، لذا از کلیه خوانندگان به ویژه صاحب‌نظران و دانشجویان ارجمند تقاضا داریم تا بر ما منت نهاده و نظرها و پیشنهادهای خود و نیز کاستی‌های کتاب را اعلام دارند تا در مراحل بعدی از آن‌ها استفاده شود.

انتشارات محترم آناپتا، در کلیه مراحل تألیف کتاب همواره از حامیان و مشوقان مؤلفان بوده است. لازم است تا از کارکنان محترم انتشارات به ویژه جناب آقای موسوی مدیریت محترم انتشارات و نیز سرکار خانم فریده رحیم‌پور که حروف چینی این اثر را بر عهده داشته‌اند، تقدیر و تشکر نماییم. تندرستی و توفیق روزافزون همه‌ی این عزیزان را از خداوند متعال خواستاریم.

دکتر مهران فرج‌اللهی - مسعود براتیان

زمستان ۱۳۹۳

- 1 Input
- 2 Process
- 3 Output
- 4 Impact
- 5 Internal and External Stakeholders
- 6 Quantitative and Qualitative Data Requirements